

Å SE OG BLI SETT

4.søndag i åpenbaringstiden

24.januar 2021

En preken som ikke blir holdt i

Uranienborg kirke

Sjur Isaksen

Da Jesus kom gående, så han en mann som var født blind. 2 Disiplene spurte da: «Rabbi, hvem er det som har syndet, han selv eller hans foreldre, siden han ble født blind?» 3 Jesus svarte: «Verken han eller hans foreldre har syndet. Men nå kan Guds gjerninger bli åpenbart på ham. 4 Så lenge det er dag, må vi gjøre hans gjerninger som har sendt meg. Det kommer en natt da ingen kan arbeide. 5 Så lenge jeg er i verden, er jeg verdens lys.» 6 Da han hadde sagt dette, spyttet han på jorden, laget til leire med spyttet og smurte den på mannens øyne. 7 Så sa han: «Gå og vask deg i Siloadammen.» Siloa betyr utsendt. Mannen gikk dit og vasket seg, og han kom tilbake seende. ....da han møtte ham, spurte han: «Tror du på Menneskesønnen?» 36 Han svarte: «Hvem er han da, Herre, så jeg kan tro på ham?» 37 Jesus svarte: «Du har sett ham, det er han som snakker med deg.» 38 «Jeg tror, Herre,» sa mannen og kastet seg ned for ham. (Joh 9,1-7.35b-38)

Livet er som det er. Er det viktig å vite *hvorfor* det er som det er? Det mente tydeligvis disiplene til Jesus. For i ytterkanten av fortellingen om den blindfødte forgår det et lite forskningsprosjekt: Disiplene vil undersøke årsaken til den blinde mannens medfødte skjebne. De er mer interessert i sykdommens årsak enn i dens lindring.

Spørsmålet var for så vidt interessant både teologisk og medisinsk. Jesus lar seg engasjere, men bare et stykke på vei. Han sier nei til begge de to forklaringsmodellene som disiplene foreslår: Det er verken han selv eller foreldrene som har skylden for hans manglende syn. Mange kan finne god trøst i at Jesus avviser en slik tett sammenheng mellom synd og sykdom. Når du har det vondt, er det noen ganger uendelig godt å høre det: Det er ikke din skyld!

Likevel er ikke dette hovedsaken. Hva om det hadde vært mannens skyld? Ville han da blitt værende i sin blindhet? For noen ganger er det jo vår skyld, vi handler slik at det får alvorlige konsekvenser for oss selv eller andre. Vi påfører oss selv og andre sår og skade på både kropp og sjel. Selv ikke de mest formildende omstendigheter kan ta fra oss alt ansvar for egen eller andres skjebne. Så ville dette hendelsesforløpet blitt annerledes hvis Jesus hadde fastslått at mannens blindhet var selvforskyldt?

Svaret på dette spørsmålet bringer oss inn mot selve det kristne budskapets mest oppsiktsvekkende og radikale kjerne. Det humane velferdssamfunnet, som jeg verdsetter høyt, vil verne om de som har fått en uheldig skjebne eller som er blitt offer for andres

ondskap eller ubetenksomhet. Og i rettssalene leter vi med god grunn etter formildende omstendigheter. Men Jesus går mye lenger enn det humane velferdssamfunnet, hans budskap er så mye drøyere. Jesus leter like intenst etter de som lider selvforskyldt, som etter de som lider uforskyldt: «Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere.»

Livet er som det er. Kanskje er du tildelt livsbetingelser som er altfor harde. Kanskje er du rammet av sykdom helt uforskyldt. Da kan det virkelig hende du trenger å høre at det ikke er din skyld! Som om det ikke var nok at du hadde det vondt, om du ikke også skulle føle skyld for det. Men Guds omsorg for deg stopper ikke med det. Nåden er ikke først og fremst Guds erstatningsfond for de som er rammet av uheldige omstendigheter. Et erstatningsfond gir bare tilbake som fortjent. Nåden derimot går mye lengre, den er Guds amnesti for alle som har sviktet, syndet, forbrutt seg, kommet til kort og som ikke vet sin arme råd.

På midten av 1700-tallet var den britiske sjøkapteinen John Newton travelt opptatt med slavetrafikk fra Vest-Afrika til Nord-Amerika. Han tjente gode penger på slavehandel. På en av sine sjøreiser vendte han seg til Gud i en livstruende storm. Han ble reddet og gradvis ble øynene hans åpnet for et nytt syn på sitt eget liv og virksomhet. Han sluttet med slavetrafikken, ble prest og salmedikter. «Amazing Grace» reflekterer hans egen historie:

*Amazing Grace how sweet the sound
That saved a wretch like me
I once was lost but now I'm found
Was blind but now I see*

Den uforskyldte blindfødte ble sett av Jesus og fikk et nytt syn, slik at han kunne få øynene opp for Jesus. Det var ikke han som fikk øye på Jesus, han kunne jo ikke se. Men da han selv ble sett av Jesus, var ikke veien så lang til et egen og bokstavelig talt nytt syn.

Den selvforskyldte synderen John Newton ble funnet av Jesus og fikk en ny forankring i livet sitt. Det var ikke John Newton som fant Jesus, men han ble selv funnet da han var som mest fortapt. Gjennom dette fikk han et nytt syn, slik at han kunne få øynene opp for sin egen skyld og for andres verdi.

Det hender at vi som ikke er blinde også opplever å få et nytt syn. Jeg blir alltid glad og interessert når noen sier at de har skiftet syn på noe. Det er et vitalitetstegn. Jeg blir kanskje ekstra glad og interessert når noen sier at de har skiftet syn på noe fordi de selv er blitt sett på en ny måte. Det første blikket er alltid Guds blick. Det første Ordet er alltid Ordet fra Gud. Den første kjærligheten kommer alltid fra kjærlighetens kilde.